

ОЦІНКА ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Догадайло Я.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Метою сучасної освіти є якісна професійна підготовка фахівців. Тому найбільш актуальною є задача оцінки якості знань, об'єктивного вимірювання результатів професійної готовності формованої в процесі навчальної діяльності. Результатом оцінки навчальної діяльності студентів вважається оцінка успішності [1]. Автор розділяє погляд на те, що контрольна-оцінна діяльність у вищих навчальних закладах не може і не повинна зводитися тільки до проведення тестування [2]. Оскільки в сучасних умовах актуальною стає проблема не забезпечення студентів готовими знаннями, а розвитку особистості, формування здатності до творчого мислення, самостійності в прийнятті рішень, ініціативності [3]. Для сучасного фахівця важливим є вміння організовувати науково-дослідницьку діяльність та ефективно використовувати існуючі наукові розробки. Вважається, що конкурентну боротьбу виграють керівники, які зможуть перетворити свої підприємства в ті, що створюють та використовують знання. У вирішенні цих завдань важливу роль відіграє організація дослідницької роботи студентів, результати контролю якої формують якісний рівень оцінки знань студентів.

На погляд автора, для оцінки знань студентів доцільно використовувати запропонований в роботі [2] комбінований підхід до оцінки знань студентів. Відповідно до даного підходу оцінки, отримані на кількісному рівні (за результатами тестування по тестах з вибором відповідей), доповнюються багатоаспектними якісними оцінками, після чого проводиться їх інтерпретація. На якісному рівні оцінки

використовуються тести з вільно конструйованою відповіддю, портфоліо, реферати, результати різного роду дослідницької роботи. Реалізацію комбінованого підходу до оцінки результатів знань студентів було здійснено на дисципліні «Методологія та організація наукових досліджень» на протязі останніх п'ятих років на підставі спеціально розроблених критеріїв контролю. Дана дисципліна вивчається студентами-магістрантами у другому семестрі і включає 16 годин лекційного курсу, 16 годин практичних занять і 58 годин самостійної роботи студента, наприкінці складання заліку. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи зі студентської наукової роботи та аспірантських досліджень.

Підсумкова оцінка знань магістрантів з дисципліни проводилася шляхом поєднання тестування, як першого кількісного рівня, з другим - якісним рівнем. Останній має на увазі: оцінку якості написання та усного захисту реферату з презентацією отриманих результатів дослідження; облік кількості опублікованих наукових статей та тез доповіді; врахування участі студента в другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт; врахування рівня участі студента в наукових дискусіях за темами рефератів і облік відвідуваності студентом лекцій і практичних занять з дисципліни. В силу того, що пріоритетними формами дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі є реферати, навчально-дослідні проекти, статті [3] оцінка якості виконання реферату розглядалася окремо (таблиця). Позитивна оцінка за реферат (60 балів і більше) є допуском студента до заліку з дисципліни. Теми рефератів з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» носять проблемно-тематичний характер, тобто дана форма самостійної роботи студентів-магістрантів наближена до наукової.

Таблиця – Критерії оцінки якості виконання реферату

№	Назва критерію	Бали
1	Відповідність змісту реферату виданим завданням. Повнота, логічність і глибина опрацювання і викладу матеріалу.	0-20
2	Рівень опрацьованості практичної реалізації досліджуваного методу (практична значущість і можливість реалізувати роботи, наявність власних пропозицій, розробок і методик автора, реальна новизна роботи)	0-25
3	Використання ПЕОМ для практичної реалізації обраного методу (самостійна автоматизація - 10 балів; використання спеціальної програми - 7 балів; використання Excel - 5 балів)	10-15
4	Наявність презентації в необхідному обсязі (мінімум 6 слайдів)	10
5	Якість оформлення тексту (відповідність вимогам оформлення, науковість мови викладу, технічна, орфографічна і стилістична грамотність)	0-5
6	Свіжість і актуальність бібліографічних джерел, фактографії	0-5
7	Наявність статистичних даних і їх аналіз	0-5
8	Своєчасність виконання	10
9	Наявність опублікованій статті за результатами написання реферату	5
	Всього	100

Написання реферату за темою, що видається, вимагає від магістранта не тільки теоретичних знань, але і практичних навичок володіння певними методами наукових досліджень, а також творчого підходу. В якості консультанта по виконанню даного реферату виступає керівник науково-дослідної роботи магістранта, він же оцінює якість написання реферату.

Підсумкову оцінку знань з дисципліни (ПО) було запропоновано визначати за формулою:

$$ПО=0,6M1+0,4M2$$

де М1 – оцінка реферату з дисципліни, що виставляється керівником НДР студента-магістранта за 100 бальною шкалою;

М2 – узагальнююча оцінка, що виставляється лектором дисципліни за 100 бальною шкалою, що включає в себе оцінку рівня: теоретичних знань з дисципліни, якості захисту реферату на семінарах, відвідуваності занять і наукової активності студента протягом семестру.

Таким чином, оцінка знань запропонованим чином дозволить забезпечити студентів не тільки готовими знаннями, а й сформує їх здатності до творчого мислення, самостійності в прийнятті рішень і ініціативності. Це забезпечить підготовку менеджерів, які зможуть перетворити свої підприємства в ті, що створюють та використовують знання

Література:

- 1.Гаврилюк Л.Е. Педагогические измерения. Метод многобалльной оценки / Л.Е. Гаврилюк, О.Н. Кузнецова // Инновационные технологии организации обучения в техническом ВУЗе: междунар. науч.-метод. конф., 24-25 апр. 2012 г.: тезисы докл. – Пенза, 2012. – С. 52-57.
- 2.Малыгин А.А. Подходы к оценке результатов обучения / А.А. Малыгин, В.В. Рыбкин, В.И. Светцов // Современное образование: содержание, технологии, качество: междунар. науч.-метод. конф., 24 апр. 2013 г.: тезисы докл. – Том 1. – Санкт-Петербург, 2013. – С. 216-218.
- 3.Стерхова Н.С. Применение инфокоммуникационных технологий в организации учебно-исследовательской деятельности студентов / Н.С. Стерхова, Л.В. Парунина // Инновации в системе высшего образования: Всерос. науч.-метод. конф., 8 февр. 2013 г.: тезисы докл. – Челябинск, 2013. – С. 67-70.